

7. Вишняков Я. Д. Общая теория рисков: [учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений] / Я. Д. Вишняков, Н. Н. Радаев. – 2-е изд., испр. – М.: Издательский центр «академия», 2008. – 368 с.
8. Донець Л.І. Економічні ризики та методи їх вимірювання: [Навчальний посібник] /Л. І. Донець. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 312 с.
9. Інноваційно-інвестиційна і технологічна безпека трансформації регіональних економічних систем / М. А. Хвесик, А. В. Степаненко, Г. О. Обиход, О. М. Ляшенко, Н. В. Дацій, А. М. Сундук, І. О. Ілляшенко; ред.: М. А. Хвесик. – К.: Наук. думка, 2013. – 486 с.
10. Машина Н.І. Економічний ризик і методи його вимірювання: [Навчальний посібник]/Н. І. Машина. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 188 с.
11. Ястремський О.І. Основи теорії економічного ризику: [Навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів] /О. І. Ястремський. – К.: «АртЕк», 2007. – 248 с.

Стаття надійшла: 20.11.2015 р.
Рецензент: д.е.н., проф. Дмитрієв І.А.

УДК 338.242

JEL Classification: C 10, R 58

МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ КЛАСТЕРІВ В ЕКОНОМІЦІ

Дмитерко М.О., аспірант

Українська академія банківської справи м. Суми

Анотація. У статті досліджені особливості оцінювання ефективності кластерів в економіці. З'ясовано, що ефективність кластерного утворення необхідно розглядати в розрізі трьох напрямків: економіка регіону (державний макрорівень), підприємства (мікрорівень), соціальна сфера (населення). Кількісна оцінка кожного з напрямків характеристики функціонування кластеру проводиться за допомогою показників стимуляторів і дестимуляторів, які адекватно відображають віддачу кластерного утворення для кожного економічного агента. Досягнення поставленої мети, яка полягала в розробці науково-методичного підходу до оцінювання ефективності кластерів в економіці, відбувалось за допомогою математичної формалізації та графічного методу з використанням полярної системи координат. Запропонований науково-методичний підхід базується на нормалізації показників характеристики держави, підприємств і соціальної сфери за допомогою експоненціальної функції; згортки показників-стимуляторів і дестимуляторів на основі побудови функції Харрінгтона; графічній інтерпретації оцінювання ефективності кластерів в економіці за допомогою побудови «полярної троянди» з трьома пелюстками, кожен з яких характеризує певний рівень ефективності. Наслідком реалізації методичних засад оцінювання ефективності кластерів в економіці є чітке відображення рівня результативності функціонування кластеру для регіону. Це надає можливість встановити важливість функціонування та рівень соціально-економічної віддачі даної форми об'єднання для державних органів влади, для суб'єктів господарювання та населення на місцевому рівні. Розроблений науково-методичний підхід дозволяє сформулювати дієвий механізм регіонального розвитку, мобілізувати існуючі інструменти активізації створення нових кластерів та трансформації малоефективних, а також підвищити інвестиційну привабливість регіону для зовнішніх партнерів.

Ключові слова: кластери, територіальна громада, ефективність, полярна система координат, функція Харрінгтона.

THE METHODOICAL BASES OF ESTIMATION OF CLUSTER'S EFFICIENCY IN THE ECONOMY

Dmiterko Maria, Postgraduate

Ukrainian Academy of Banking in Sumy

Summary. The article is dedicated to investigating the features of estimation of clusters' efficiency in the economy. It was found that the efficiency of the cluster formation should be considered in the context of three areas: region's economy (state macro level), businesses (micro level), social sphere (population). The quantitative assessment of each direction of cluster's operation characteristics is carried out by using stimulants and destimulation indicators that adequately reflect the return of the cluster formation for each economic agent. The achievement of this goal, which was to develop scientific and methodical approach to evaluate the effectiveness of clusters in the

economy, was occurred through mathematical formulas and graphical method with using the polar coordinate system. The proposed scientific and methodical approach is based on normalization of the characteristics of the state, enterprises and the social sphere by using an exponential function; convolution stimulants and destimulation indicators on the basis of construction of the Harrington function; graphical interpretation of estimation of clusters' efficiency in the economy by constructing a "polar rose" with three petals, each of which characterizes a certain level of efficiency. A clear reflection of the level of cluster's effective performance for the region is a result of the implementation of these methodological grounds of the clusters efficiency assessment in the economy. This allows you to set the importance of functioning and the level of socio-economic impact of this association form for state authorities, economic entities and population at the local level. The developed scientific and methodical approach allows you to create an effective mechanism of regional development, to mobilize existing instruments enhancing the building of new clusters and the transformation of ineffective clusters, and to increase the investment attractiveness of the region for external partners.

Keywords: clusters, territorial community, efficiency, polar coordinate system, the function of Harrington.

Постановка проблеми. Сучасна політика децентралізації в Україні актуалізує питання підвищення організації економічних процесів в межах функціонування територіальної громади. Самостійність в розпорядженні бюджетних коштів та свобода у прийнятті управлінських рішень на місцевому рівні виступають стимулом до активізації процесу кластерних утворень. Безумовно, кластери можуть формуватись не тільки в межах одного регіону і навіть держави, проте необхідність територіальної близькості об'єктів обумовлює формування кластерів в межах однієї області. В той же час, необхідність формування кластеру повинна бути підтверджена його ефективністю, що надавало б можливість стимулювати даний процес, залучати до його реалізації більше суб'єктів господарювання та активний державний менеджмент. Крім того, ефективність діяльності кластеру повинна проявлятися для кожного економічного агента: держави, суб'єктів господарювання, населення.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідження теоретичних положень та розробка практичного інструментарію до оцінювання ефективності функціонування кластерних утворень висвітлено в наукових працях О. В. Басюк [1], О. В. Білега [2], Т.Ю. Бойко [3], О. А. Єрмакова [4], Д. Ф. Рутко [5], Н. М. Тюкавкин [6], О. В. Федоренко [7].

Невирішені складові загальної проблеми. Не дивлячись на значну кількість досліджень, присвячених аналізу та оцінюванню ефективності діяльності кластерів, недостатньо вивченими залишаються питання щодо впливу даних кластерів на рівень соціально-економічного розвитку територіальної громади, в яких функціонують кластерні об'єднання.

Формулювання цілей статті. Основною метою статті є розробка науково-методичного підходу до оцінювання ефективності кластерів в економіці з використання графічного методу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Основною метою реформування системи фінансового забезпечення органів місцевого самоврядування є створення стійкої бази їх економічного розвитку, що можливе за рахунок ефективного використання виробничого, ресурсного, трудового та інноваційного потенціалів територіальних громад. Одним із дієвих інструментів досягнення вищезазначеної мети є формування кластерів, що передбачає добровільне об'єднання установ та організацій взаємозалежних галузей економіки для розширення масштабів своєї діяльності та отримання додаткових конкурентних переваг на ринку. Кластерний підхід розвитку регіональної політики дозволяє залучити та акумулювати більші обсяги фінансових ресурсів, цим самим забезпечуючи досягнення стратегічних цілей соціально-економічного розвитку території.

Функціонування кластерів в економіці передбачає не тільки отримання фінансово-економічних вигод тими підприємствами, що входять до його складу, тобто підвищення продуктивності їх діяльності, зростання інноваційної активності, покращення якості продукції та розширення ринків збуту за рахунок активної співпраці з науково-дослідними центрами, а також й створення умов для соціально-економічного розвитку регіону, в якому присутні дані кластерні утворення. І тому при оцінці ефективності функціонування економічних кластерів доцільно проаналізувати їх вплив на розвиток економічних процесів в регіоні, рівень соціального захисту та забезпечення населення, а також на діяльність учасників кластеру. Дані особливості були враховані при розробці методичних засад до оцінювання ефективності функціонування кластерів в економіці на основі побудови графіка в полярній системі координат.

Отже, перейдемо безпосередньо до поетапної теоретичної розробки запропонованого науково-методичного підходу. Так, на першому етапі доцільно провести формування ознакового простору характеристики ефективності кластерів в економіці. На даному етапі проаналізована предметна область в розрізі статистичних даних оцінювання досліджуваної ефективності кластерів; здійснена їх систематизація в межах трьох напрямків: економіка регіону (державний макрорівень), підприємства (мікрорівень), соціальна сфера (населення); проведено їх групування на стимулятори та дестимулятори; а також введені умовні позначення. (таблиця 1)

Таблиця 1 – Ознаковий простір характеристики ефективності кластерів в економіці

Напрямок	Показники	
	Стимулятори	Дестимулятори
Економіка регіону (державний макрорівень)	Темп приросту податкових надходжень від підприємств кластеру до державного та місцевого бюджетів e_1^s	Рівень тіньової економіки в регіоні e_1^d
	Темп приросту інвестицій до регіону, в якому функціонує кластер e_2^s	Індекс цін на продукцію e_2^d
	Темп приросту кількості інноваційних розробок за рахунок підприємств кластеру e_3^s	Темп приросту обсягу торгового дисбалансу e_3^d
Підприємства (мікрорівень)	Рівень конкурентоспроможності p_1^s	Рівень плинності кадрів p_1^d
	Рівень якості продукції p_2^s	Кількість фактів, що засвідчують втрату авторських розробок p_2^d
	Рівень рентабельності діяльності p_3^s	Рівень витрат підприємства p_3^d
Соціальна сфера (населення)	Питома вага робітників, працюючих у несприятливих умовах праці s_1^s	Рівень безробіття s_1^d
	Обсяг фінансових потоків від підприємств кластеру до об'єктів культури, освіти, охорони здоров'я тощо s_2^s	Рівень міграції s_1^d
	Темп приросту витрат на профільну освіту s_3^s	Рівень бідності* s_1^d

*Частка витрат на харчування в сукупних витратах

На другому етапі відбувається приведення показників оцінювання ефективності кластерів у співставний вигляд. Так, показники $e_1^s, e_2^s, e_3^s, e_1^d, e_2^d, e_3^d, p_1^s, p_2^s, p_3^s, p_1^d, p_2^d, p_3^d, s_1^s, s_2^s, s_3^s, s_1^d, s_2^d, s_3^d$, які мають різні одиниці вимірювання, приводяться до одномірного вигляду за допомогою експоненціальної функції [8]:

$$\tilde{e}_i^s = \begin{cases} \exp\left(-\frac{(e_i^s - \bar{e}_i^s)^2}{e_i^s(1 - e_i^s)}\right) \\ 0, e_i^s = \min_i \{e_i^s\}, e_i^s = \max_i \{e_i^s\} \end{cases}, \tilde{p}_i^s = \begin{cases} \exp\left(-\frac{(p_i^s - \bar{p}_i^s)^2}{p_i^s(1 - p_i^s)}\right) \\ 0, p_i^s = \min_i \{p_i^s\}, p_i^s = \max_i \{p_i^s\} \end{cases},$$

$$\tilde{s}_i^s = \begin{cases} \exp\left(-\frac{(s_i^s - \bar{s}_i^s)^2}{s_i^s(1 - s_i^s)}\right) \\ 0, s_i^s = \min_i \{s_i^s\}, s_i^s = \max_i \{s_i^s\} \end{cases} \quad (1)$$

де $\tilde{e}_i^s$ ($\tilde{p}_i^s, \tilde{s}_i^s$) – нормалізоване значення i -го показника-стимулятора характеристики економіки регіону (державний макрорівень), відповідно підприємств (мікрорівень), соціальної сфери (населення);

e_i^s (p_i^s, s_i^s) – значення i -го показника-стимулятора характеристики економіки регіону (державний макрорівень) (відповідно підприємств (мікрорівень), соціальної сфери (населення);

$\bar{e}_i^s$ ($\bar{p}_i^s, \bar{s}_i^s$) – середнє значення i -го показника-стимулятора характеристики економіки регіону (державний макрорівень), відповідно підприємств (мікрорівень), соціальної сфери (населення).

$$\tilde{e}_j^d = \begin{cases} \exp\left(-\frac{(e_j^d - \bar{e}_j^d)^2}{e_j^d(1 - e_j^d)}\right) \\ 0, e_j^d = \min_j \{e_j^d\}, e_j^d = \max_j \{e_j^d\} \end{cases}, \tilde{p}_j^d = \begin{cases} \exp\left(-\frac{(p_j^d - \bar{p}_j^d)^2}{p_j^d(1 - p_j^d)}\right) \\ 0, p_j^d = \min_j \{p_j^d\}, p_j^d = \max_j \{p_j^d\} \end{cases}, \quad (2)$$

$$\tilde{s}_j^d = \begin{cases} \exp\left(-\frac{(s_j^d - \bar{s}_j^d)^2}{s_j^d(1 - s_j^d)}\right) \\ 0, s_j^d = \min_j \{s_j^d\}, s_j^d = \max_j \{s_j^d\} \end{cases}$$

де $\tilde{e}_j^d$ ($\tilde{p}_j^d, \tilde{s}_j^d$) – нормалізоване значення j -го показника-дестимулятора характеристики економіки регіону (державний макрорівень), відповідно підприємств (мікрорівень), соціальної сфери (населення);

e_j^d (p_j^d, s_j^d) – значення j -го показника-дестимулятора характеристики економіки регіону (державний макрорівень), відповідно підприємств (мікрорівень), соціальної сфери (населення);

$\bar{e}_j^d$ ($\bar{p}_j^d, \bar{s}_j^d$) – середнє значення j -го показника-дестимулятора характеристики економіки регіону (державний макрорівень), відповідно підприємств (мікрорівень), соціальної сфери (населення).

З метою формування інтегрального показника ефективності в межах кожного з напрямків дослідження на третьому етапі розробки методики оцінювання ефективності кластерів відбувається згортка показників на основі застосування функції Харрінгтона [9]:

– для показників-стимуляторів:

$$E^s = \sqrt[3]{\prod_{i=1}^3 \exp(-\tilde{e}_i^s)}, P^s = \sqrt[3]{\prod_{i=1}^3 \exp(-\tilde{p}_i^s)}, S^s = \sqrt[3]{\prod_{i=1}^3 \exp(-\tilde{s}_i^s)} \quad (3)$$

де $E^s(P^s, S^s)$ – інтегральний показник-стимулятор характеристики економіки регіону (державний макрорівень), відповідно підприємств (мікрорівень), соціальної сфери (населення);

– для показників-дестимуляторів:

$$E^d = \sqrt[3]{\prod_{j=1}^3 \exp(-\tilde{e}_j^d)}, P^d = \sqrt[3]{\prod_{j=1}^3 \exp(-\tilde{p}_j^d)}, S^d = \sqrt[3]{\prod_{j=1}^3 \exp(-\tilde{s}_j^d)}, \quad (4)$$

де $E^d(P^d, S^d)$ – інтегральний показник-дестимулятор характеристики економіки регіону (державний макрорівень), відповідно підприємств (мікрорівень), соціальної сфери (населення).

Завершальним (четвертим) етапом запропонованого науково-методичного підходу є графічна інтерпретація ефективності кластерів в економіці за допомогою засто-

сування полярної системи координат – побудови «полярної троянди» [10]. Реалізація даного етапу передбачає проведення наступної послідовності проміжних перетворень:

По-перше, інтерпретація інтегральних показників стимуляторів та дестимуляторів в розрізі економіки регіону (державний макрорівень), відповідно підприємств (мікрорівень), соціальної сфери (населення) як координат точки в декартовій системі координат, зокрема, інтегральний показник-стимулятор – абсциса точки, а інтегральний показник-дестимулятор – відповідно, ордината точки. Перевага даної форми представлення полягає у можливості одночасної інтерпретації розглянутого напрямку дослідження ефективності кластерів з двох точок зору: з точки зору можливого покращення ефективності та загроз її погіршення.

По-друге, перехід від декартової системи координат до полярної системи координат за допомогою наступних формул [1]:

$$\begin{aligned} E^s &= R_e \cdot \sin(\varphi_e), \quad P^s = R_p \cdot \sin(\varphi_p), \quad S^s = R_s \cdot \sin(\varphi_s), \\ E^d &= R_e \cdot \cos(\varphi_e), \quad P^d = R_p \cdot \cos(\varphi_p), \quad S^d = R_s \cdot \cos(\varphi_s) \end{aligned} \quad (5)$$

де $E^s (E^d)$, $P^s (P^d)$, $S^s (S^d)$ – інтегральний показник-стимулятор (відповідно, показник-дестимулятор) характеристики економіки регіону (державний макрорівень), відповідно підприємств (мікрорівень), соціальної сфери (населення), абсциса точки в декартовій системі координат;

$R_e (R_p, R_s)$ – радіус (радіальна координата, кутова відстань) характеристики економіки регіону (державний макрорівень), відповідно підприємств (мікрорівень), соціальної сфери (населення) в полярній системі координат;

$\varphi_e (\varphi_p, \varphi_s)$ – кутова координата, полярний кут характеристики економіки регіону (державний макрорівень), відповідно підприємств (мікрорівень), соціальної сфери (населення) в полярній системі координат.

По-третє, графічна інтерпретація ефективності економіки регіону (державний макрорівень), відповідно підприємств (мікрорівень), соціальної сфери (населення) в полярній системі координат:

$$\begin{aligned} R_e(\varphi_e) &= a_e \cdot \cos(k_e \cdot \varphi_e + \theta_e), \\ R_p(\varphi_p) &= a_p \cdot \cos(k_p \cdot \varphi_p + \theta_p), \\ R_s(\varphi_s) &= a_s \cdot \cos(k_s \cdot \varphi_s + \theta_s), \end{aligned} \quad (6)$$

де $R_e(\varphi_e), R_p(\varphi_p), R_s(\varphi_s)$ – радіус (радіальна координата, кутова відстань) характеристики економіки регіону (державний макрорівень), відповідно підприємств (мікрорівень), соціальної сфери (населення) в полярній системі координат;

$a_e, k_e, \theta_e, a_p, k_p, \theta_p, a_s, k_s, \theta_s$ – константи; для представлення «полярної троянди» з трьома пелюстками $k_e \cdot k_p = k_s = 3$, тому рівняння (6) набувають вигляду:

$$\begin{aligned} R_e(\varphi_e) &= a_e \cdot \cos(3 \cdot \varphi_e + \theta_e), \\ R_p(\varphi_p) &= a_p \cdot \cos(3 \cdot \varphi_p + \theta_p), \\ R_s(\varphi_s) &= a_s \cdot \cos(3 \cdot \varphi_s + \theta_s), \end{aligned} \quad (7)$$

Переходячи до якісної інтерпретації ефективності кластеризації економіки з точки зору економіки регіону (державний макрорівень), відповідно підприємств (мікрорівень), соціальної сфери (населення), пропонується пелюстки графіка розглядати як низький, середній та високий рівні ефективності (рис 1). Тобто, будь-якому з трьох напрямків дослідження відповідає власна графічна інтерпретація («полярна троянда»), кожен з пелюстків якої характеризує відповідний рівень ефективності функціонування кластеру.

Отже, зазначимо, що прийняття управлінських рішень щодо доцільності подальшого функціонування кластеру та ймовірної необхідності його розвитку може формуватись на основі науково-обґрунтованих розрахунків ефективності кластерного утворення. Паралельно з цим, справедливо зауважити, що сформований методичний підхід комплексно враховує всі можливі сфери, на які може впливати кластер та всебічно характеризує рівень важливості його функціонування для економіки як регіону, так і держави в цілому.

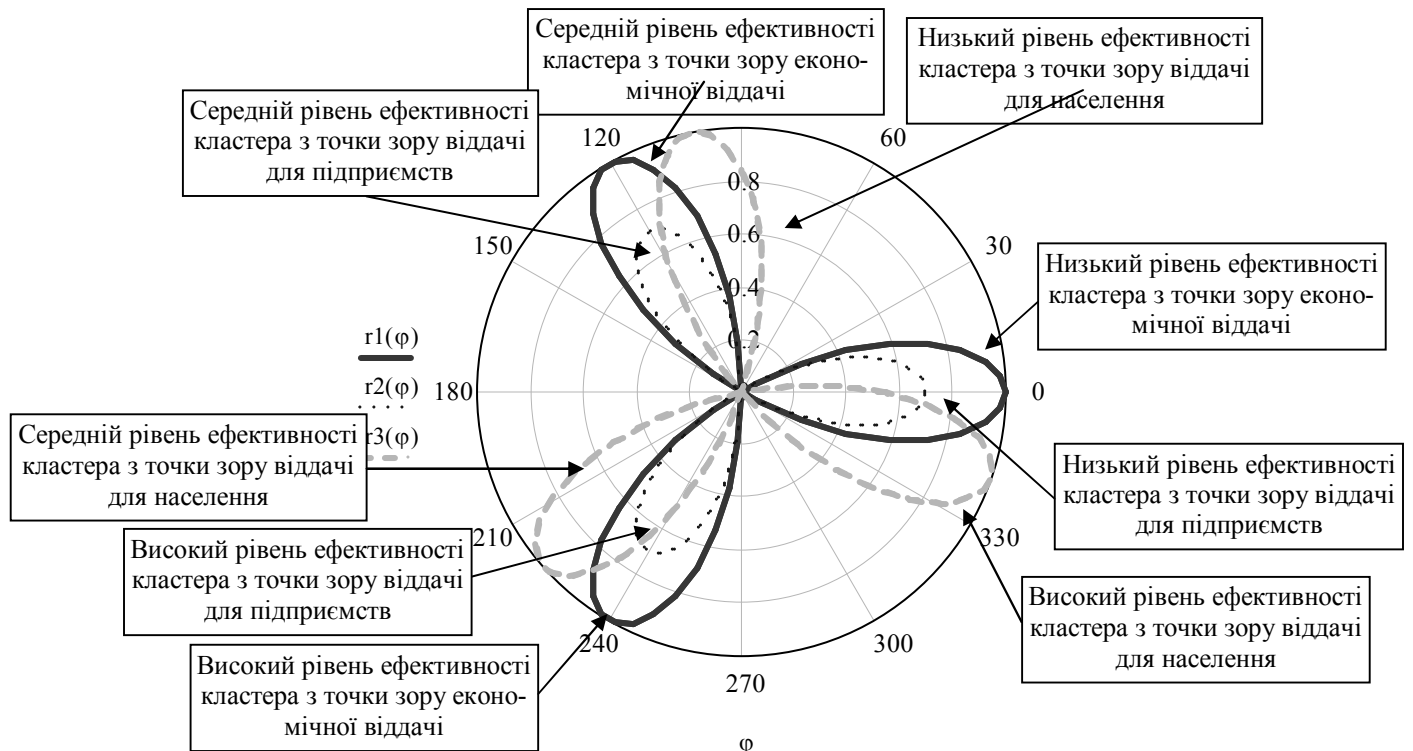

Рисунок 1 – Графічна інтерпретація ефективності кластеризації в полярній системі координат в розрізі економіки регіону (державний макрорівень), підприємств (мікрорівень), соціальної сфери (населення)

Висновок. Таким чином, запропоновані методичні засади оцінювання ефективності кластерів дозволяють сформулювати виражену регіональну політику розвитку, спрямовану на покращення економічної та соціальної складової території. Крім того, проведення даної політики буде ґрунтуватись на ринкових засадах, оскільки розроблений науково-методичний підхід дозволяє оцінювати результативність інструментів управління кластеризації економіки на трьох рівнях: державному, комерційному та персональному.

Перелік посилань:

1. Басюк О. В. Методичні основи оцінки діяльності регіональних кластерів / О. В. Басюк // *Розвиток методів управління та господарювання на транспорті* : зб. наук. праць. – Одеса : ОНМУ. – 2011. – № 37. – С. 236-246.
2. Білега О. В. Оцінка ефективності мотиваційних механізмів управління розвитком кластерів / О. В. Білега // *Вісник соціально-економічних досліджень*. – 2012. – № 1 (44). – С. 147-152.
3. Бойко Т. Ю. Методичні підходи щодо оцінки ефективності організаційно-економічного механізму регулювання управлінської діяльності підприємницького кластеру / Т. Ю. Бойко // *Вісник Запорізького національного університету*. – 2011. – № 1 (9). – С. 15-21.
4. Єрмакова О. А. Економічна ефективність функціонування кластерів: оцінка та аналіз впливу на конкурентоспроможність регіону / О. А. Єрмакова // *Актуальні проблеми економіки*. – 2012. – №11. – С. 174-181.
5. Рутко Д. Ф. Оценка эффективности функционирования кластерных структур / Д. Ф. Рутко // *Научные труды РИВШ. Философско-гуманитарные науки*. – 2009. – № 7 (12). – С. 413-419.
6. Тюкавкин Н. М. Методы оценки эффективности функционирования кластеров в промышленности / Н. М. Тюкавкин // *Основы экономики, управления и права*. – 2013. – № 3 (9). – С. 109-113.

7. Федоренко О. В. Оцінка ефективності діяльності машинобудівного кластера / О. В. Федоренко // Економічний аналіз. – 2014. – № 2. – С. 171-179.
8. Дубовик В. П. Вища математика : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. П. Дубовик., І. О. Юрик. – К. : Іздатекс-Україна, 2013. – 648 с.
9. Пичкалев А. В. Применение кривой желательности Харрингтона для сравнительного анализа автоматизированных систем контроля / А. В. Пичкалев // Вестник КГТУ. – 1997. – С. 128-132.
10. Дилигенский Н. В. Нечеткое моделирование и многокритериальная оптимизация производственных систем в условиях неопределенности : технология, экономика, экология / Н. В. Дилигенский, Л. Г. Дымова, П. В. Севастьянов. – М. : Издательство Машиностроение, 2004. – 397 с.

Стаття надійшла: 04.12.2015 р.
Рецензент: д.е.н., доц. Горовий Д.А.

УДК 236.14:614.2

JEL Classification: H51

ФІНАНСУВАННЯ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я: ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Семенда О.В., к.е.н., ст. викладач

Уманський національний університет садівництва

Анотація. Окреслено сучасний стан фінансової забезпеченості системи охорони здоров'я. З цією метою використано економіко-статистичні інструменти, а саме метод абсолютних, відносних та середніх показників, метод порівняння.

Детально розглянуто джерела надходження коштів та напрями їх використання в системі охорони здоров'я. Зроблено акцент на неефективному використанні бюджетних коштів - в основному на заробітну плату працівників галузі (71-74% від загальної суми видатків). За таких обставин населення змушене витратити на придбання медикаментів власні кошти (99,5% складають витрати населення, в розвинутих європейських країнах даний показник становить 30-60%). Така ситуація вимагає захисту найуразливіших верств населення з боку держави.

В 2015 році, з переходом на нові міжбюджетні відносини та запровадженням медичної субвенції, процес фінансування закладів та установ охорони здоров'я значно ускладнився через недостатній обсяг цієї субвенції (60-65% від наймінімальної потреби в коштах на дану мету), що спричинило невчасні розрахунки по заробітній платі та енергоносіях, і як наслідок – соціальну напругу. Заробітна плата працівників галузі охорони здоров'я залишається однією з найнижчих серед працівників інших галузей економіки. Рівень середньої заробітної плати в доларовому еквіваленті знизився майже на 40% (2013р. – 341,1 дол. США, 2014р. – 205,4 дол. США). До зниження рівня купівельної спроможності працівників галузі додаються ще й затримки з виплатою.

Запропоновано в перспективі створити та запровадити систему медичного страхування, що слугуватиме додатковим джерелом фінансування галузі охорони здоров'я. Такі перетворення в галузі можливі лише за умови припинення антитерористичної операції на сході країни, подолання фінансово-економічної кризи та наближення соціальних стандартів до європейського рівня.

Ключові слова: охорона здоров'я, фінансування, фінансовий ресурс, медична субвенція, медичне страхування.

FINANCING OF SYSTEM OF HEALTHCARE: PROBLEMS AND WAYS OF ITS SOLUTION

Olena Semenda, PhD in Economics, Senior Lecturer

Uman National University of Horticulture

Summary: The current state of financial provision of the health care system is outlined. With this purpose economic and statistical tools are used, namely the method of absolute, relative and average indices, method of comparison.

The sources of funds and the directions of their use in the health care system are considered in details. The focus on an inefficient use of budgetary funds - mainly for the salaries of workers (71 to 74% of total costs) is done. In such circumstances, people have to spend their own funds on the purchase of medicines (99.5 % are expenditures of population, in the developed European countries this indicator is 60%). This situation requires the protection of the most vulnerable segments of the population by the state.